

IVAN MARTINAC

1938. Split

NADEŽDA

21. kolovoza 1968. okupirana je Čehoslovačka.
U subotu, 24. kolovoza, snimao sam fotografije,
a u nedjeljno jutro, na splitskim ulicama,
kadrove ljudi za film *Izlazak*,
što sam ga 74. nazvao *Uska vrata*.
Nisam uživao u beznađu.
Ni najmanje.
BOŽE, DAJ MI ZA NEVAŽNO STRPLJENJA,
A ZA VAŽNO ODLUČNOSTI
čuo sam od Jagode Buić koja je to, čini se, čula
od nekog starca.
I naslovi dviju knjiga pekli su mi sljepoočnice:
Andeli vole naše suze Rainera Marie Rilkea i
Sudbina jednog Židova Arnolda Beera.
U rujnu, na recitalu poezije,
upoznao sam djevojku slamnate kose,
crnih obrva.
Zglobovi su joj bili natečeni,
a ipak je šetala po kiši,
bosa.
Znala je reći:
Ruke i noge su mi omotane tisućama zavoja.
Skupa smo šetali, najčešće Varošem.
Vjerovao sam da crne obrve idu uz plavu kosu,
a i ona se klela u to,
sve dok joj razdjeljak (iz lijenosti) nije pocrnio.
Vodio sam je u Mravince, do podnožja Sutikve,
sjedili smo na biljaru (u kino klubu),
večeravali na terasi jugoistočne Dioklecijanove kule.
Često se dogadalo da ujutro, kod kuće ili na poslu,

napišem kiticu, a da je ona uvečer
(ne znajući za nju)
kaže.

To je bio slučaj i s *Tragovima svjetlosti*.
Sredinom ožujka 69. otputovala je u Beograd,
odakle mi je pisala neobična pisma.
Nazivala je sebe groficom miševa, princezom mrvica.
O *Alveolama*, koje su već bile tiskane, mnogi su govorili.
Patmos je čekao u Matici.
Branko Belan nudio je suradnju u *Telegramu*.
Odbio sam.
Sava Trifković slao je izvješća o Mirjani,
mojoj prvoj ljubavi –

da me, bez sumnje, voli
i da izgleda smireno i dostojanstveno.
DRAGI MARTINAC
(Nadežda me uvijek zvala – Martinac)
– Zima je, crtam po prozoru,
ali ti prozor ne mogu poslati...
ili
– Sedam je sati. Išla sam po mlijeko.
Znam da si na gradilištu,
a i meni se čini kao da hodam po njemu...
ili
– Martinac, rekao si: Nadežda, Nadežda, ovaj svijet kvari
mala nježna bića, a mene čuva samo moja ludost...
ili
– Noćas sam te sanjala u krvi. Stavljala sam bijelo lišće
po tvojemu tijelu...
Preko ljeta, u srpnju ili kolovožu, došla je u Split.
Gledali smo *Prikazanje života svetoga Lovrinca*.
Poslije je opet pisala da se boji (svega!)
a najviše subote
i da su joj prsti skoro prozirni u vodi.

14. studenoga poslala mi je Kafkina *Pisma Mileni*.

Na predlistu je citirala:

»Prljav sam ja, Mileno, beskrajno prljav,
zato i dižem takvu dreku o čistoći.

Nitko ne pjeva tako čisto kao oni koji su na dnu pakla.

Ono za što mi mislimo da je pjev anđela, njihov je pjev«.

Tim darom Nadežda je uzvratila za pjesmu *Smrt*
ne znajući (kao ni ja)

zašto sam jednog prijepodneva, u Cankarevoj,
nasumce nizao ulomke iz tuđih stihova.

U svakom slučaju,

Smrt je – ne samo posvećena Nadeždi,

nego je i nastala zbog Nadežde,

poput mnogih drugih pjesama iz *Aure*.

Jakša Fiamengo ju je, u izvornoj verziji,

objavio u 3. broju lista *Gdje*.

početkom studenoga 69.

Nadežda.

Nisam ni u snu, ni na javi. Ja sam u strahu.

I to je iz Nadeždina pisma.

...

Na Veliki četvrtak, 28. III. 1991.

MILAN MILIŠIĆ

1941. Dubrovnik – 1991. Dubrovnik

STRAH U VRTU

::

::

::

::

::

::

::

::

::

Sipeći iz obloge kore
Tvore nekoliko kroki-
Ja: jedan zglob iščašen
Na neravnom tlu i mr-
Ljajuć-i-mrljaju-
Čizatvaraju čisvoj oval
Probitačnog

mmmmmmmmmm:

::

:::

:::

:::::

:::::::

:::::::

:::::::

islio sam

(Pod ćubom se nabirala poruka
Koju sam žudio iznijeti prepun sebe
Čučnuvši nad mravinjakom ispod obzida
Tog vrta, natječuci se sa strahom –
Ne nailazi nitko stran